

کتاب خورشید

آدمکش / خوشنامان ساختمان شماره ۵

فرانکو آنا / دینو بوتزاتی

ترجمه رضا قیصریه

www.ketab.ir

کتاب خورشید

آدمکش / خوشنامان ساختمان شماره ۵

فرانکو انا / دینو بوتزاتی

ترجمه رضا قیصریه

آماده‌سازی / کتاب خورشید، لیتوگرافی / الوان، چاپ و صحافی / نقش هزار رنگ

داوای مجوز دائمی نشر از وزارت ارشاد
به شماره ۱۰۸۸۵۵۵ تاریخ صدور ۱۳۹۰/۰۵/۲۶
چاپ اول / آبان ۱۳۹۰، شمارگان / ۱۲۵۰ نسخه

کلیه حقوق این اثر متعلق به انتشارات کتاب خورشید است و
هرگونه استفاده بازرگانی از تمامی یا بخشی از این اثر
اعم از اقتباس، بازنویسی، ضبط کامپیوتری، تکثیر و
یا به هر صورت دیگری ممنوع است.
شابک: ۸۵-۶-۷۰۸۱-۹۶۴-۹۷۸ / قیمت: ۱۹۰۰ تومان

سرشناسه: انا، فرانکو، ۱۹۲۱-۱۹۹۰ م. Enna, Franco

عنوان و پدیدآور: آدمکش / فرانکو انا،

خوشنامان ساختمان شماره ۵ / دینو بوتزاتی؛ ترجمه رضا قیصریه.

مشخصات نشر: تهران: کتاب خورشید، ۱۳۸۹

مشخصات ظاهری: ۶۴ صفحه.

شابک: ۱۹۰۰۰ ریال: ۸۵-۶-۷۰۸۱-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا.

یادداشت: عنوان اصلی: Il Killer, Gli alias di Via Sesostri

موضوع: داستان‌های ایتالیایی -- قرن ۲۰ م.

شناسه افزوده: بوتزاتی، دینو، ۱۹۰۶-۱۹۷۲ م.

شناسه افزوده: Buzzati, Dino

رده بندی کنگره: PQ ۴۸۰۳/۵۲۲۴ ۱۳۸۹

رده بندی دیویی: ۸۵۳/۹۱۲

شماره کتابخانه ملی: ۲۱۷۰۶۲۶

کتاب خورشید: تهران - ۱۴۳۳۶۳۱۶۹، خیابان اسدآبادی، خیابان سیزدهم، شماره ۵۲، واحد ۱

دورنگار: ۸۸۷۲۱۰۹۹

تلفن: ۸۸۷۲۲۲۲۴

فهرست

پیشگفتار مترجم ۷

داستان اول

آدمکش ۱۳

داستان دوم

خوشنامان ساختمان شماره ۵ ۳۳

پیشگفتار مترجم

شاید بتوان گفت تولد گونهٔ رمان پلیسی-جنایی مرهون ایران و ایتالیا باشد. ایران‌شناس شهیر ایتالیایی آنجلو میگل پیه‌مونتره^۱ در پژوهش خود تحت عنوان *تاریخچهٔ ایران‌شناسی در ایتالیا* می‌نویسد: «در دوران رنسانس بسیاری از اومانیست‌ها و محفل‌هایشان متوجه زبان فارسی و عظمت ادبی آن شدند و بر موجودیت زبان دیگری غیر از زبان عربی در دنیای اسلام پی بردند و در این ارتباط محافل اومانیستی و نیز نقش عمده‌ای داشتند.»^۲ به گفتهٔ او، در آغاز دوران مدرن (رنسانس) استفان پنجم اسقف ایالت مسیحی‌نشین ارمنستان بزرگ (در دوران سلطنت شاه تهماسب اول صفوی) که پایتخت سیاسی‌اش تبریز بود هدیه‌ای نادر را تقدیم پاپ پائولوی سوم می‌کند (۱۵۴۱ میلادی) و آن «الانجیل المعظم» به زبان فارسی بوده است که اکنون در فلورانس نگهداری می‌شود. بعد از آن در ونیز (۱۵۵۷ میلادی) اثری انتشار پیدا می‌کند به نام «سفر زیارتی سه شاهزادهٔ سران‌دیب» که توسط فردی به نام کریستوفر ارمنی و با کمک انجمن اومانیست‌های ونیز از فارسی به ایتالیایی برگردانده می‌شود.

1. Angelo Michele Piemontese

۲. آنجلو میگل پیه‌مونتره، *تاریخچهٔ ایران‌شناسی در ایتالیا*. ترجمهٔ هوشنگ سبقتی. بیدار. دفتر ادب و هنر شمارهٔ ۸-۹-۱۰، تابستان ۱۳۷۸.

البته در آن زمان ترجمه بیشتر حالت اقتباس داشته است. این ترجمه، امروزه در کتابخانه و اتیکان نگهداری می‌شود و اولین اثری است که از زبان فارسی به ایتالیایی ترجمه شده است. بعد از آن، ترجمه گلستان سعدی است به فرانسه به کوشش آندره دو ریپر^۱ (۱۶۳۴ میلادی). پیه مونتره می‌گوید که بر اثر پژوهش‌های وی آشکار شده است که مترجم یعنی کریستوفر به احتمال زیاد یک ارمنی است و مسیحی با اصلیت تبریزی. اما مهم اینکه این اثر، مجموعه‌ای است از داستان‌های کوتاه، به‌ویژه داستان بهرام گور و دلارام که بخش‌های زیادی از آن رمزآلود است و آکنده از ابهام. این کتاب در فرانسه و انگلستان مورد توجه زیادی قرار گرفت و به خاطر نکته‌های ابهام‌آلودش از آغاز سده هفدهم الگوی نوول پلیسی - جنایی قرار گرفت.

در هر حال آغازگر این نوع رمان‌ها را ادگار آلن پو^۲ می‌دانند که در سال ۱۸۴۱ با انتشار «جنایت‌های خیابان مورگ»^۳ شخصیت بازرس (کارآگاه) اگوست دپن^۴ را آفرید که تنها براساس نتیجه‌گیری روزنامه‌ها در مورد قتل، بی‌آنکه مکان جنایت را حتی یک بار هم ببیند کشف واقعیت می‌کند. این نوول از نظر وقایع‌نگارانه سرآمد گونه پلیسی - جنایی می‌گردد که بعدها آرتور کنان دویل^۵ با «شرلوک هولمز»^۶ خود در ۱۸۸۷ از آن گرفته‌برداری می‌کند. البته پیش از آن در ایتالیا در ۱۸۵۲ اولین رمان جنایی را فرانچسکو ماستریانی در ناپل

1. André du Reyer

2. Edgar Allan Poe

3. Morgue

4. Auguste Dupin

5. Arthur Conan Doyle

6. Sherlock Holmes

می‌نویسد با عنوان «جسد من». قهرمان ماستریانی کارآگاهی است به نام دکتر وایس^۱ که تحقیقات را از کالبدشکافی پزشک قانونی شروع می‌کند و ناخودآگاه بر جنبه‌های روانکاوانه در بررسی‌های خود تأکید دارد.

سی سال بعد، آرتور کنان دویل کارآگاهان خود شرلوک هلمز و دکتر واتسن^۲ را از همان مسیر هدایت می‌کند. بعد از آن در ایتالیا امیلیو بمارکی^۳ است که در سال ۱۸۸۷ «کلاه کشیش» را می‌نویسد که ماجرایش در ناپل می‌گذرد و این اولین نمونه از رمان سیاه (نوار) است. بعدها، در اواخر سده نوزدهم و اوایل بیستم، میدان به «هرکول پوآرو»^۴ و «خانم مارپل»^۵ دست‌پروردگان آگاتا کریستی^۶ داده می‌شود که به همان شیوه عقلانی به کشف اسرار می‌پردازند و همچنین «کارآگاه نرو ولف»^۷ مخلوق رکس استوت^۸. این کاشفان رمز و راز به اصطلاح قتل‌های بی‌عیب و نقص و یا جنایات در اتاق‌های محکم دربسته را باید حاصل تفکر پوزیتیویسم دانست که قسمت عمده‌ای از فلسفه سده نوزدهم را در چنبره خود داشت و بر عقل سلیم و خرد علمی تکیه می‌کرد. در واقع این کارآگاهان از طریق تجزیه و تحلیل‌های علمی و بر اساس اشتباهات مجری جنایت هنگام ارتکاب به عمل معما را کشف می‌کردند و چون کارشان پایه علمی داشت، پس عاری از لغزش بود. انکار کارآگاه می‌خواهد هوشمندی فردی، روشنفکرانه و برتر خود را به رخ بکشد، البته با توجه به

1. Dr. Weiss

2. Dr. Watson

3. Emilio De Marchi

4. Hercule Poirot

5. Marple

6. Agatha Christie

7. Nero Wolf

8. Rex Stout

اینکه کارآگاهان و حتی محیط ارتکاب به جنایت ماهیت آریستوکراتیک داشتند. آمریکا، اسطوره کارآگاهان خصوصی را باب می‌کند که اغلبشان زندگی فردی آشفته‌ای دارند؛ با همسرشان یا متارکه کرده‌اند یا در حال متارکه‌اند یا همسر موقتاً آنان را ترک کرده است چون به خانواده نمی‌رسند؛ پسر درست پدر را نمی‌شناسد یا دختر پدر را. گونه شاخص اینان سام اسپید^۱ است اثر دashiell Hammett^۲، نیک کارتر^۳ نوشته رایموند چنلر^۴، این شخصیت‌ها چه در خود آمریکا و چه در خارج از آن مورد تقلید بسیاری از جنایی‌نویسان قرار گرفتند. به یمن سینما، شهرت جهانی پیدا کردند و از حق نباید گذشت که رمان‌های لیسی رونق بی‌سابقه‌ای به بازار کتاب و کتابخوانی دادند و حتی امروزه در آمریکا نویسندگانی چون استفن کینگ^۵ و جان گریشام^۶ پیش از آنکه آثارشان چاپ خارج شود، از استودیوهای فیلمبرداری سر در می‌آورند.

در ایتالیا، سال‌های بعد از جنگ دوم این‌گونه ادبیات گسترش فوق‌العاده‌ای پیدا کرد، به‌ویژه به همت ناشر بزرگ ایتالیایی موندادوری^۷ و مجموعه‌های فکته‌اش با عنوان «جنایی‌های موندادوری» که سهم عمده‌ای در ترویج این‌گونه رمان‌ها داشت. با اینکه بیشتر منابع تغذیه او از نویسندگان آمریکایی بود اما در پروراندن بسیاری از جنایی‌نویسان ایتالیایی نقش اصلی را داشت.

-
1. Sam Spade
 2. Dashiell Hammett
 3. Nick Carter
 4. Raymond Chandler
 5. Stephen King
 6. John Grisham
 7. Mondadori

برخلاف تصور، وجود مافیا در ایتالیا منبع الهام چندانی برای جنایی‌نویسان ایتالیا نشد و نشده است. شاید از این نظر که مافیا گذشته از ماهیت تبهکارانه‌اش، یک پدیده اجتماعی-تاریخی است که ریشه در سنت‌ها و بافت کهن جامعه سوسیال دارد و امروز به صورت یک نهاد اقتصادی-سیاسی عمل می‌کند بی‌آنکه ابزارهای همیشگی خود یعنی تهدید و قتل را کنار گذاشته باشد. از نظر جنایی یک قتل مافیایی اصولاً مشخص است و یافتن آمران و مجریان آن پیچیدگی چندانی ندارد بلکه پیچیدگی در مکانیسمی است که بر اساس آن عمل می‌شود و به علت روابط و زد و بندهای سیاسی-قضایی زیاد است که تمام تحقیقات نقش بر آب می‌شود و یا اینکه مأمور رسیدگی به پرونده به محض نزدیک شدن به حقیقت به گونه‌ای سر به نیست می‌شود. دستگاه قضایی ایتالیا مملوست از پرونده‌های ناتمام در مورد مافیا. در این میان تنها لئوناردو شاشا^۱ نویسنده سوسیالی است که ماهرانه اعمال مافیا را در لابه‌لای روابط اجتماعی جستجو می‌کند. اما بدبینانه، می‌داند که گناهکاران تاوان که نمی‌پردازند هیچ بلکه دست آخر به تمسخر نظام قضایی روی می‌آورند و از طریق وکلای مبرز خودشان تازه ادعای حیثیت هم می‌کنند.

رضا قیصریه